

Финансира
Европска унија

ИНФОРМАТИВНИ ЧЛАНАК ТВНИНГ ПРОЈЕКТА ЕУ / НОВОСТИ О ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

ПОГЛЕД НА НОВУ МЕТОДОЛОГИЈУ ПРОШИРЕЊА ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ИЗ ПАРЛАМЕНТАРНЕ ПЕРСПЕКТИВЕ И НАКОН САМИТА У ЗАГРЕБУ

➤ ЗАШТО ЈЕ ПОТРЕБНА НОВА МЕТОДОЛОГИЈА?

Након што је Европска комисија преузела дужност у децембру 2019. године, обновљен је приступ процесу проширења и политици сусједских односа. Нови приступ враћа политику проширења у фокус Европске уније, чиме се отвара могућност за повећање подршке коју земље чланице ЕУ пружају будућем приступању земаља Западног Балкана Европској унији. Обнова процеса приступања била је потребна како би се задржала пуна подршка и конкретност процеса европских интеграција. Нови приступ представљен је у облику Саопштења Комисије објављеном у фебруару 2020. године, којим се регији Западног Балкана даје кредибилна европска перспектива кроз:

- **више кредибилитета** (активности је потребно подузети с двије стране – вође земаља Западног Балкана требају да подзму мјере усмјерене на владавину права, функционисање демократских институција и реформу јавне управе те програм економских реформи, а након што земља партнер испуни циљеве, ЕУ треба да пређе на сљедећу фазу процеса те искрено и јасно говори о недостацима, изражавајући при том јединствен став);
- **јаче политичко вођство** (политички дијалог и дијалог о политикама на високом нивоу кроз редовне самите између ЕУ и земаља Западног Балкана те уз појачане министарске контакте);
- **динамичнији процес** (груписање преговарачких поглавља у тематске групе);
- **предвидљивост, позитивну и негативну условљеност** (то подразумијева да ће ЕУ јасније дефинисати оно што очекује од земаља у процесу проширења, а процес приступања заснован на заслугама од сада ће укључивати условљеност, тј. земља ће напредовати у процесу када испуни циљеве. У супротном, санкције за сваку озбиљну или дуготрајну стагнацију или назадовање у реализацији реформи, биће дио процеса преговора).

Дана 26. марта 2020. године, шефови држава и влада земаља чланица ЕУ одобрили су нову методологију.

Пројекат спроводи конзорцијум који чине
Народна скупштина Мађарске, Парламент Аустрије и Хрватски сабор.

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYŰLÉS

HRVATSKI SABOR

▶ КОЈЕ СУ ОСНОВНЕ ПРОМЈЕНЕ?

ПРЕТХОДНИ ПРИСТУП

33 појединачна преговарачка поглавља (+2: Институције и Друга питања)
Прво основна поглавља и принцип „Ништа није договорено док све не буде договорено” = Свако поглавље може да се поново отвори

Детаљне и дуготрајне дискусије само у Европској комисији.
Кључни документ је годишњи пакет о проширењу

Испуњење мјерила у земљама Западног Балкана није повезано с преласком у наредну фазу процеса – приступање се посматра као једносмјерни процес

НОВА МЕТОДОЛОГИЈА

6 тематских група за сва 33 преговарачка поглавља
Јачање владавине права
Преговори о свакој тематској групи отварају се као цјелина – након испуњења мјерила за отварање

Експерти из земаља чланица позивају се да се укључе у процес и дају свој допринос.
Међувладина конференција након објаве годишњег документа Комисије

Условљеност: прелазак у наредну фазу након испуњења циљева. У супротном, примјењују се одговарајуће санкције

▶ КАКАВ ЈЕ БИО РАЗВОЈ ДОГАЂАЈА НАКОН САМИТА У ЗАГРЕБУ?

Упркос потешкоћама узрокованим пандемијом коронавируса 2020. године, Европска унија је ипак кренула са спроведбом обновљене стратегије проширења. Декларацијом из Загреба од 6. маја 2020. године послан је важан сигнал којим се потврђује да Европска унија даје приоритет регији Западног Балкана. У Декларацији из Загреба поновљена је снажна солидарност ЕУ с регијом, наглашена европска перспектива регије те послана порука којом се појачава ангажман ЕУ у земљама Западног Балкана.

▶ ШТА СЛИЈЕДИ?

Нове процедуре проширења примијениће се у пракси у случају земаља кандидата и потенцијалних кандидата (Србија и Црна Гора могу да изабере да ли ће да примјењују нову методологију јер су преговарачки поступак почеле прије неколико година). Поред тога, у октобру 2020. године, Европска комисија је представила економски и инвестициони план којим се пружа подршка земљама Западног Балкана и приближава их ЕУ. План је усмјерен на трансевропске саобраћајне и енергетске везе, прелазак на зелену економију и дигиталну трансформацију, при чему ће све активности бити усклађене с капацитетима земаља.

▶ КАКО ЋЕ ОВО УТИЦАТИ НА ЕВРОПСКИ ПУТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ?

- Босна и Херцеговина треба да испуни 14 кључних приоритета ЕУ у оквиру механизма сарадње с ЕУ.
- Биће неопходно донијети програм усвајања правне тековине ЕУ.
- Оквир парламентарне сарадње с ЕУ који је успостављен Споразумом о стабилизацији и придруживању у виду Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ и БиХ мораће да настави с радом како би пружио подршку спроведби методологије.
- Потребно је више ангажмана на политичком и стручном нивоу за спроведбу економских и законодавних реформи које су предуслов за напредак у процесу европских интеграција и добивање статуса земље кандидата.